

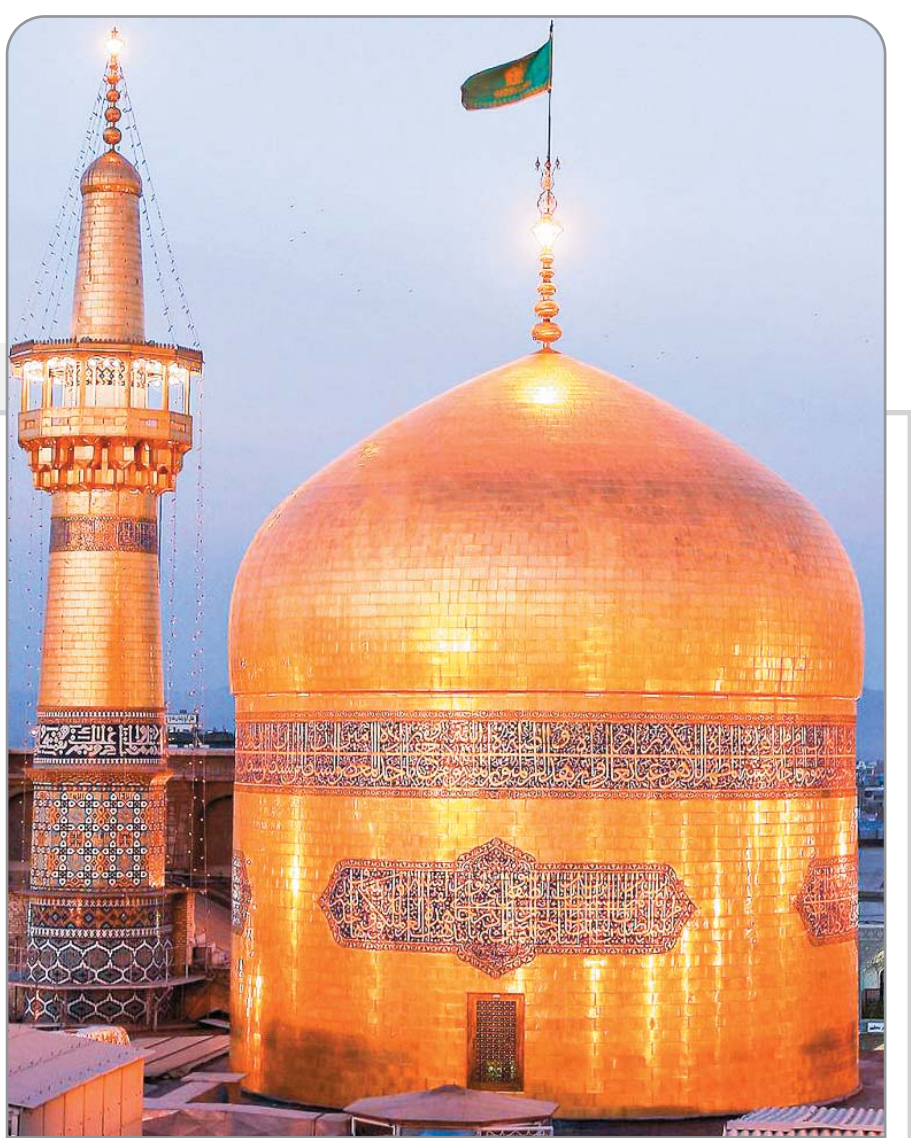
در محضر نور

امام جعفر صادق علیه السلام

لَيْسَ نَبِيٌّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، إِلَّا يَشْأَلُونَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَنْ يُؤْذَنَ لَهُمْ فِي زِيَارَةِ الْعُسَيْنِ عليه السلام، فَفَوْجٌ يَنْزِلُ وَ فَوْجٌ يَخْرُجُ.

هیچ پیامبری در آسمان‌ها و زمین نیست؛ مگر اینکه از خداوند می‌خواهند به آنان رخصت دهد تا به زیارت امام حسین علیه السلام مُشْرِف شوند. چنین است که گروهی به کربلا فرود آیند و گروهی دیگر از آنجا عروج کنند.

مستدرک‌الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۴۴



اشاره: اگر آفتاب هزاران منکر داشته باشد؛ ولی چون همواره می‌درخشد و روشنی و گرما می‌بخشد، خود بهترین گواه و مؤید ارزش‌های خویش است؛ بنابراین آنان که چشم فرو بسته و سر در خُفَره تعصبات جاهلی فرو برده‌اند، خود را از فیض آفتاب عالم‌تاب محروم ساخته و آثانی که آینه اندیشه را در برابر درخشش آن، به کرنش وا داشته‌اند، خود نور یافته و به چشمه‌سار خورشید راه جسته‌اند.

امام علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام از جمله چهره‌های درخشانی است که هر بینای اندیشمندی را به تعظیم و تکریم ارزش‌های خویش وا داشته است. از این‌رو، ستایشگران آن امام مهربان، نه‌تنها شیعیان و پیروان وی نبوده‌اند؛ بلکه بسیاری از آنان که راه امامیه را باور نداشته و همواره براعتقاد شیعیان درباره خلفا، نقدهای شدید و تندى نوشته‌اند، زمانی‌که دربرابرشخصیت کامل‌و منطقی روشن و انکارناپذیر حضرت علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام قرار گرفته‌اند، لب به تحسین و ستایش گشوده‌اند. این ستایش‌ها نیز گویای این است که جایگاه علمی و عملی امام رضا علیه السلام بدان پایه در جهان اسلام آشکار است که نمی‌توان از آن چشم پوشید.

ازاین‌رو، تعظیم و تکریم شیعیان نسبت به آن‌حضرت ناشی از تعصب و فرقه‌گرایی نیست. بدین ترتیب، جا دارد نخست به بیان دانشمندان اهل سنت در این زمینه بپردازیم؛ زیرا:

- خلیفهٔبن خیاط (وفات ۲۲۰ ه‍.ق) می‌نویسد: «در سال ۲۰۱ ه‍.ق مأمون، علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام را به ولایت‌عهدی خویش برگزید و با آن‌حضرت بیعت کرد و دستور داد که لباس سیاه را دور افکنند و لباس سبز بپوشند»^۱.

محمدبن جریرطبری سنی (وفات ۳۱۰ ه‍.ق) می‌نویسد:

«در سال ۲۰۱ ه‍.ق مأمون، علی‌بن موسی‌بن جعفربن محمدبن علی‌بن حسین‌بن علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام را ولی‌عهد مسلمانان و جانشین خود گرداند ووی را«الرضی من آل‌محمد علیه السلام» نامید و دستور داد، سپاهش لباس سیاه را دور افکنند و لباس سبزپوشند واین موضوع را به تمام کشور اطلاع داد. مأمون کسی را که برتر و پرهیزکارترو دان‌تر از علی‌بن موسی علیه السلام باشد، پیدا نکرد»^۲.

- حاکم نیشابوری (وفات ۴۰۵ ه‍.ق) می‌نویسد: «ابوالحسن، علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام درسال ۲۰۰ ه‍.ق وارد نیشابور شد و در بیست و چندسالگی در مسجد جدش پیامبر صلی الله علیه و آله و آه فتوا می‌داد. از بزرگان علم حدیث

مانند معلی‌بن منصور رازی، آدم‌بن ابی‌ایاس عسقلانی، محمدبن ابی‌رافع قشیری، نصربن علی جهضمی و دیگران از آن – حضرت حدیث نقل کرده‌اند!»^۳

- سمعانی (وفات ۵۶۲ ه‍.ق) می‌نویسد: «رضا به کسر»راء»^۴.

حجت‌الاسلام مرتضی استقامت، مسئول دبیرخانه دائمی مبلغان اربعین کشور در گفت‌وگوی برخط با مبلغان اربعینی کشور، به تشریح برنامه‌های این ستاد در اربعین ۱۴۰۰ پرداخت.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، وی با بیان اینکه وقت این نیست بگویم که دولت ایران یا عراق در زمینه اربعین امسال کم‌کاری کرده‌اند،

«علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام سزاوار خلافت و نامزد ولایت‌عهدی و دانشمندترین، بخشنده‌ترین و بزرگو‌ترین مردم زمان خویش بود»^۵.

- ابن اثیر جزری (وفات ۶۳۰ ه‍.ق) می‌نویسد: «در سال ۲۰۱ ه‍.ق مأمون، علی‌بن موسی‌بن جعفربن محمدبن علی‌بن حسین‌بن علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام را ولی‌عهد مسلمانان و جانشین خویش قرار داد و لقب «الرضی من آل‌محمد صلی الله علیه و آله و آه» را برایش برگزید؛ زیرا مأمون درمیان فرزندان عباس و ابی‌طالب کسی را که برتر، پرهیزکارترو و دان‌تر از آن‌حضرت باشد، نیافت.»^۶

- ابن‌خلکان (وفات ۶۸۱ ه‍.ق) می‌نویسد: «ابوالحسن، علی‌بن موسی، کاظم‌بن جعفرصادق‌بن محمدباقربن علی زین‌العابدین علیه السلام، یکی از پیشوایان دوازده‌گانه امامیه است… مأمون تمام بنی‌عباس را از بزرگ و کوچک گردآورد که نزدیک به ۳۳۰ نفر بودند. آن‌گاه مأمون خطاب به عباسیان گفت: من به اولاد علی علیه السلام و عباس نگریستم و کسی را ندیدم به‌جز علی‌بن موسی علیه السلام که صلاحیت ولایت‌عهدی را داشته باشد.»«پس مأمون در زمان خود کسی را به ولایت‌عهدی برتر و سزاوارتر از علی‌بن موسی علیه السلام نیافت. بدین جهت با وی بیعت ولایت‌عهدی نمود. سپس دستور داد، لباس‌های سیاه را درآوردند و به‌جای

آن لباس‌های سبزپوشند.»^۷

- یافعی (وفات ۷۶۸ ه‍.ق) می‌نویسد: «پیشوای بزرگوار و با عظمت، از تبار بزرگان و بخشندگان، ابوالحسن علی‌بن موسی علیه السلام یکی از امامان دوازده‌گانه است. وی دارای فضائل و الا‌ست که امامیه به آنان نسبت می‌دهند و مذهب خویش را بر آن عقیده استوار گردانیده‌اند. مأمون آن‌حضرت را ولی‌عهد خود گردانید؛ زیرا در آن زمان کسی را برتر و سزاوارتر از او به خلافت نیافت. بدین منظور با آن‌حضرت بیعت کرد.»^۸

- ذهبی (وفات ۷۴۸ ه‍.ق) می‌نویسد: «علی‌بن موسی‌بن جعفربن محمد هاشمی علوی علیه السلام، از پدرش و جدش حدیث نقل می‌کند.» وی پیشوایی بزرگوار و اهل دانش و دین و سروری و دارای جلالتی بزرگ و سزاوار خلافت بود.» ایشان ولی‌عهد مأمون بود و یکی از دوازده پیشوای شیعیان است که معتقد به عصمت آنان هستند و پیروی از آنان را واجب می‌دانند.»^۹

- ابن حجر عسقلانی (وفات ۸۵۲ ه‍.ق) می‌نویسد: «علی‌بن موسی‌بن جعفربن محمدبن علی‌بن حسین‌بن علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام از هاشمیان و کینه‌اش ابوالحسن بود که از پدرش حدیث نقل می‌کرد و فرزندش جواد علیه السلام و ابوعثمان مازنی نحوی، علی‌بن علی دعبلی، ایوب‌بن منصور نیشابوری، ابوصلت هروی، مأمون، علی‌بن مهدی، دودبن سلیمان بن یوسف غازی قزوینی، عامربن سلیمان طلائى، ابوجعفر، محمدبن محمدبن تمار و تعداد دیگری، از آن‌حضرت روایت نقل کرده‌اند.»^{۱۰}

- ابن صباغ (وفات ۸۵۵ ه‍.ق) می‌نویسد: «برخی بزرگان از پیشوایان دانشمندان گویند. فضائل علی‌بن موسی علیه السلام از برترین مناقب است. فضیلت‌ها و امتیازهای پیاپی او مانند پیاپی بودن کتاب‌هاست! شرافت او تمام شرق و غرب جهان را فرا گرفت. بنابراین، برتری‌های آن‌حضرت والا و صفاتش برجسته و اخلاقتش نیکو بود. او از خاندان بنی‌هاشم و بزرگوار و از تبار پیامبر صلی الله علیه و آله و آه است. هرگاه فضایی را برشمارند، وی بیشترین آنها را دارد و هرگاه مناقب وی را برشماریم، وی دراج آنها قرار دارد.»^{۱۱}

- ابن طولون (وفات ۹۵۳ ه‍.ق) می‌نویسد: «هشتمین امام شیعیان، ابوالحسن، علی‌بن موسی‌بن جعفربن محمدبن علی‌بن حسین‌بن علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام است. مأمون تمام فرزندان بنی‌عباس و فرزندان علی‌بن ابی‌طالب علیه السلام را جمع کرد و در زمان خود، کسی را به ولایت‌عهدی برتر و سزاوارتر از ایشان ندید.»^{۱۲}

- ابن حجر هیثمی (وفات ۹۷۴ ه‍.ق) می‌نویسد: «موسی‌بن جعفر علیه السلام ۳۷ پسر و دختر داشت. یکی از آنان «علی‌الرضا علیه السلام» است که بزرگوارتر و جلیل‌القدرتر

بنده خیال می‌کنم، فضیلت بکاء بر سیدالشهدا علیه السلام بالاتر از نماز شب باشد؛ زیرا نماز شب عمل قلبی صرف نیست؛ بلکه کالقلبی است؛ ولی حزن و اندوه و بکاء، عمل قلبی است؛ به‌حدی که بکاء و دمعه (اشک چشم) از علائم قبولی نماز وتر است.

در محضر بهجت، ج ۱۰، ص ۲۱۶

امام رضا علیه السلام در آینه اندیشه عالمان اهل سنت

حجت الاسلام والمسلمین محمد علی چنارانی

از دیگر فرزندان وی بود. بدین جهت مأمون وی را احترام می‌کرد و دخترش را به ازدواج وی درآورد. وی را ولی‌عهد خود گردانید و گروه فراوانی را براین کارش گواه و شاهد گرفت.»^{۱۳}

- نغری بردی (وفات ۸۷۴ ه‍.ق) می‌نویسد: «امام رضا علیه السلام سرور بنی‌هاشم و گران‌قدرترین آنان در زمان خود بوده است. مأمون او را بسیار گرامی می‌داشت و در برابرش بسیار کرنش می‌کرد.»^{۱۴}

- شبرآوی (وفات ۱۱۲۷ ه‍.ق) می‌نویسد: «علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام مردی بزرگوار، بخشنده، دارای مهابت و باوقار بود. گفته‌اند: علی‌بن موسی‌الرضا علیه السلام هزار بنده آزاد کرده است. او تمام شب را تا به صبح وضو می‌گرفت و نماز می‌گزارد.»^{۱۵}

- قرمانی (وفات ۱۰۱۹ ه‍.ق) می‌نویسد: «فضائل و مناقب امام رضا علیه السلام والا و صفاتش بسیار ارزنده است. آن‌حضرت اندک می‌خوابید و بسیار روزه می‌گرفت.»^{۱۶}
- سویدی (وفات ۱۲۳۶ ه‍.ق) می‌نویسد: «اخلاق امام رضا علیه السلام نیکو و صفاتش برازنده بود. کینه‌اش ابوالحسن و القابش راضی، صابر و زاکی است. معجزاتش فراوان و فضائلش آشکار می‌باشد؛ به‌گونه‌ای که در این بحث ما نمی‌گنجد.»^{۱۷}

- قاضی بهجت افندی (وفات ۱۳۵۰ ه‍.ق) می‌نویسد: «بعد از امام موسی‌بن جعفر علیه السلام پسر بزرگش امام رضا علیه السلام امام بوده است. مرتبه و منزلت این پیشوای گران‌قدر، به‌اندازه‌ای است که تفصیل آن را این کتاب مختصر گنجایش ندارد.»^{۱۸}

- ابن بیان‌ها گوشه‌ای است از آنچه تاریخ‌نگاران و دانشمندان اهل سنت درباره شخصیت امام رضا علیه السلام آورده‌اند و از ستایش و مدح آن بزرگوار لب فرو نیسته و به علم و تقوای آن‌حضرت اذعان داشته‌اند؛ البته نباید انتظار داشت که آنان حق مطلب را درباره حضرت رضا علیه السلام ادا و تمام ابعاد شخصیتی امام را بیان کرده باشند؛ زیرا باورهای عقیدتی آنان و دل‌بستگی آنان به یکی از مذاهب چهارگانه، خواه ناخواه برپینش‌های تاریخی و داوری‌های آنان نسبت به شخصیت‌های علمی و دینی اثر می‌گذارد.
- با وجود این، اندیشمندان اسلامی به جایگاه والایی آن‌حضرت اعتراف کرده‌اند؛ چنان‌که برخی سخنان ایشان را با عنوان امام رضا علیه السلام درآینه اندیشه‌ها یادآور شدیم.

 منبع: کتاب امام رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت

محمدعلی چنارانی، ناشر: مرکزپژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

.....

.....

.....

- پی‌نوشت‌ها**
 - خليفة. تاريخ خليفةبن خیاط، ج ۲، ص:۵۰۸؛
 - تاريخ الامم والملوک، ج ۵، ص:۱۳۷؛
 - فرئندالمطین، ج ۲، ص:۱۰۹۹، ج ۴:۲۷۸؛
 - الانساب، ج ۲، ص:۷۲؛
 - رافعی، التودین فی اخبار قزوین، ج ۳، ص:۴۲۵، به نقل از: اخفاق الحق، ج ۱۲، ص:۳۸۱؛
 - تذکره الخراس، ص:۳۱۵؛
 - مقابل السؤل، ص:۲۹۵؛
 - ابن ابی‌الحدید، شرح نهج‌البلاغه، ج ۱۵، ص:۲۷۳؛
 - مهان، ج ۱۵، ص:۲۱۹؛
 - الکامل فی التارخ، ج ۶، ص:۳۳۶؛
 - وفیات‌الاعیان، ج ۳، ص:۲۶۹؛
 - مرآة‌الجنان، ج ۱، ص:۱۱؛
 - میزان‌الاعتدال، ج ۱۳، ص:۱۵۸؛
 - اسرارالم‌البلاء، ج ۹، ص:۳۸۷؛
 - وفیات‌الاعیان، ج ۳، ص:۱۱۴؛
 - تهذیب‌التهذیب، ج ۷، ص:۳۳۸؛
 - الفصول المهمة، ص:۴۰۲؛
 - الامکه الاثنی عشر، ص:۹۷؛
 - صواعق‌المحرقة، ص:۲۰۴؛
 - ابن‌نغری بردی، النجوم‌الراهرة، ج ۲، ص:۷۴؛
 - الانحاف بحب‌الاشراف، ص:۱۵۵؛
 - اخبارالدول و آثارالاول، ص:۱۱۰؛
 - سویدی، سیبک الذهب، ص:۳۳۴؛
 - تشریح و محاکمه در تاریخ آل‌محمد صلی الله علیه و آله و آه، ص:۱۵۷.

و نهادهایی که در امر تبلیغ اربعین فعالیت می‌کنند، بیان کرد: در زمینه اعزام مبلغ اربعینی، همه نهادهای اعزام مبلغ کشور از جمله سازمان تبلیغات، دفتر تبلیغات، معاونت تبلیغ حوزه علمیه قم، حوزه علمیه خواران، حوزه علمیه خراسان، حوزه علمیه اصفهان، نهاد رهبری در دانشگاه‌ها، نهاد ائمه جمعه و غیره همکاری کردند که امر مهمی است.

کرد: ابتدا بنا داشتیم مبلغان ما با کاروان‌هایی که به‌صورت زمینی راهی عراق می‌شوند، همراه شوند که به‌دلیل ممنوعیت اعزام زمینی این قضیه منتفی شد؛ لذا امسال به‌خاطر محدودیت‌ها، تعداد کمی از عزیزان مبلغ با شرایط سخت را توانستیم به عراق اعزام کنیم.

مسئول دبیرخانه دائمی اعزام مبلغ اربعین کشور با تشکر از افراد

اف‌جوز

- سال بیستم
- شماره ۶۸۲
- سه‌شنبه ۶ مهر ۱۴۰۰
- صفحه ۲۰۰۰ تومان

<div><div> </div></div>	صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
	مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: محمدرضا برته
	سرمدیبر: رضانتعلی عزیزی
	با همکاری هیأت تحریریه
	تلفن: ۰۲۱-۳۲۹۰۰۵۳۸ • تماس: ۰۲۱-۳۲۹۰۱۵۲۳ • صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
	نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
	پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
	پست الکترونیکی: info@ofoghhawzah.ir
	امور هنری: سید امیر سجادی
	کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۱۵

● **عطر یار**

از انتظار، پنجره‌ها باز می‌شوند

صابر خراسانی

تسبیح اشک‌های سحر بی‌نتیجه نیست

در گریه دیده‌ایم اثر بی‌نتیجه نیست

باور کنی‌د آه جگر بی‌نتیجه نیست

این قدر باز ماندن در بی‌نتیجه نیست

از انتظار، پنجره‌ها باز می‌شوند

با نور چشم تو گره‌ها باز می‌شوند

تقویم‌هایمان همه زارند خسته‌اند

این ابرها چگون‌ه ببارند خسته‌اند

بی تو از این‌که جمعه شمارند خسته‌اند

از برگ برگ خود گله دارند خسته‌اند

کارم غروب جمعه به اشکال خورده شد

دید ی هزار و سیصدمان سال خورده شد

نام تو می‌بریم اگر، قند می‌خوریم

پس ما به ری‌ذ تو پیوند می‌خوریم

وقتی که ما به جان تو سوگند می‌خوریم

یعنی به درد لطف خداوند می‌خوریم

مرحمتش گرفت گرفتار تو شدیم

چله‌نشین لحظه دیدار تو شدیم

با هر گناه اشک تو را حیف می‌کنم

رویم سیاه اشک تو را حیف می‌کنم

شرمندۀ آه اشک تو را حیف می‌کنم

حیف از تو ماه اشک تو را حیف می‌کنم

پیش خدا که روی سفیدی نداشتیم

اشکت اگر نبود امید ی نداشتیم

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی

سیستم‌قانون‌گذاری

مستند به اجتهاد اسلامی شکل بگیرد



حجت‌الاسلام والمسلمین رجایی‌نیا گفت: این مرکز در عرصه قانون‌گذاری، نه تنها باید نظام‌های حقوقی و تجربه‌های روز دنیا را بشناسد، بلکه باید بر اساس مبانی اسلامی اجتهاد کند و یک سیستم قانونگذاری مستند به اجتهاد اسلامی شکل بگیرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه،

حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی رجایی‌نیا در نشست مشترک با عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: امروز ظرفیت‌های بالقوه زیادی در حوزه‌های علمیه در مباحث حقوقی و قانونی وجود دارد که برای بالفعل کردن آنها نیازمند حمایت بیشتر مجلس شورای اسلامی به‌ویژه فراکسیون روحانیون هستیم.

وی گفت: همه تلاش ما در نظام اسلامی این است که قوانین را بتوانیم اسلامی کنیم و بر اساس شرع و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی آن را تصویب کنیم، این امر نیازمند این بود که حوزه از نظر علمی در عرصه قانونگذاری ورود جدی داشته باشد و متأسفانه هنوز زمینه‌های لازم برای این کار فراهم نشده است.

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس، ادامه داد: امید است با کمک نمایندگان مجلس و فراکسیون روحانیت، به سمت اسلامی‌سازی قوانین برویم، در حقیقت فراکسیون روحانیت باید مدعی اسلامی‌سازی قوانین باشد و ظرفیت این مرکز به دلیل شورای سیاستگذاری به بدنه حوزه وصل شده است و نباید این فرصت‌های مهم و مغتنم، از دست برود.

حجت‌الاسلام والمسلمین رجایی‌نیا خاطرنشان کرد: مرکز تحقیقات اسلامی مجلس به‌عنوان یک میراث خوب و نهال غرس شده در دل حوزه علمیه قم، باید تقویت شود تا به هدف نهایی خود که همان اسلامی شدن قوانین است، دست پیدا کند.

وی اظهار داشت: احساس می‌شود، هنوز برای مجلس و فراکسیون روحانیت جایگاه و اهمیت مرکز تحقیقات اسلامی مجلس و فرآیند ارتباط حوزه با قانونگذاری خوب جا نیفتاده است و انتظار ما این است، روحانیون مجلس برای اجرای اصل چهارم قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری در کنار سایر نمایندگان مجلس، حامی مرکز باشند.

رئیس مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی گفت: این مرکز در قالب چهار گروه: فرهنگی و اجتماعی، اسلام و سیاست، حقوقی و اقتصادی فعالیت‌های علمی خود را پیش می‌برد، ولی برای اینکه از ظرفیت‌های حوزوی و علمی به‌خوبی استفاده شود، نیاز به حمایت بیشتر داریم.

حجت‌الاسلام والمسلمین رجایی‌نیا ادامه داد: کارشناسان این مرکز، کل قوانین کشور را در ۱۰۰ حوزه اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و حقوقی تقسیم‌بندی کرده‌اند، در حوزه نیز کارگروه‌هایی می‌توان تشکیل داد که از نظر شرعی و اسلامی همه این‌ها را بررسی کنند. هدف نباید تنها از بین بردن تعارض در قوانین باشد بلکه از حوزه این انتظار این‌رود که یک دور قوانین کشور را بازنگری و آسیب‌شناسی کند و پیشنهادات خود را به مجلس ارائه دهد.